

משרד החינוך

דגשים בנוגע לפרסום הצעה לפתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון

1. ההצעה הזאת לפתרון בחינת הבגרות בעברית היא דוגמה, ובה כמה אפשרויות לפתרון השאלות הפתוחות, אך היא אינה ממצה. במהלך הבדיקה ייתכן שייעשו שינויים ו/או הרחבות באפשרויות התשובה שמעריכי הבחינה יקבלו.
2. בפתרון שלהלן מובאות עיקר הסוגיות שהיו טעונות ליבון, אך יודגש כי בפתרון זה אין תשובות מלאות ומקיפות, המזכות בניקוד מלא. נדגיש כי מטבע הדברים ציון המבחן מורכב גם מגורמים נוספים שאינם מובאים בפתרון זה, ובהם: רמת ההתבטאות וניסוח התשובה, הקפדה על כללי הדקדוק והכתיב, התמקדות בעיקר, התבססות נכונה וראויה על הטקסט ועוד.
3. אם יתברר שנפלה טעות בהצעת הפתרון, תפורסם בתוך זמן סביר הצעה מתוקנת, והצעת הפתרון המתוקנת תהיה המחייבת. **טל"ח** (טעות לעולם חוזר) — בהצעת הפתרון עלולות ליפול טעויות, ואין בה כדי לחייב את מעריכי הבחינה לקבל תשובה שגויה.
4. על פי חוזר מנכ"ל טוהר הבחינות — תשע"ה/9ד, נבחנים בבחינת הבגרות מחויבים לפעול על פי נוהלי טוהר הבחינות כדי להבטיח הליך בחינות אמין, הוגן ושוויוני. אם יתעורר חשד שנבחן הפר את טוהר הבחינות, יחל הליך של **החשדת הבחינה**, כמפורט בחוזר.

[קישור לחוזר המנכ"ל](#)

בהצלחה לנבחנים ולנבחנות!

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ה, 2025

חלק ראשון – הבנה והבעה (50 נקודות)

1. א. השקפת העולם במאמרו של הרב גרוסמן: ערכו של האדם הזקן פוחת עם השנים לאור התפתחות המדע והטכנולוגיה כי האדם נחשב ישות חומרית, וערכו נמדד לפי היכולת שלו להביא תועלת. ככל שהאדם פחות יצרני, הוא פחות מוערך בחברה שמקדשת הישגים, ולכן הזקן נדחק לשולי החברה.
- ב. הרב קובר מבטא השקפה מנוגדת. הוא טוען שהידע הטכנולוגי המשוכלל לעולם לא ישווה לחוכמה ולבינה של האדם הזקן ולידע הרב שרכש לאורך שנותיו. בכוח תבונתו וניסיונו הזקן יכול ליצור ולהועיל הרבה יותר מן התועלת של החידושים הטכנולוגיים.
2. א. האירוע ההיסטורי: פילוג הממלכה בימי רחבעם. רחבעם זלזל בעצת הזקנים, ולא שמע בקולם ומשום כך התפלגה הממלכה.
- ב. (1) הדעה הרווחת: הצעירים ניחנים בכוח פיזי, בזריזות ובמרץ והם חדורי יוזמה ופועלים במהירות.
- (2) המסקנה שהכותב מסתייג ממנה: צעירים הם האנשים המתאימים להוביל את הציבור ולהנהיג אותו משום שהם ניחנים במרץ וביוזמה.
- הביסוס: באמצעות ראיה מן המקורות – ה' הפקיד את גורל העם דווקא בידי זקנים, משה ואהרן.
3. א. הדימוי ממאמר ב: תכשיט, יהלום המפאר את המשפחה הדימוי ממאמר ג: חרס הנשבר / מכונה שהתקלקלה / כלי או חפץ שהתיישן
- ב. הדימויים מבטאים שתי גישות שונות ביחס כלפי הזקן: במאמר ג, לפי הגישה המתפתחת בימינו האדם נחשב ישות חומרית, וערכו נמדד לפי שוויו החומרי, לכן הזקן שכבר תש כוחו – אין להתייחס אליו בכבוד ואין מה ללמוד ממנו, ואילו על פי השקפת היהדות (במאמר ב), הזקן נחשב דבר חשוב ויקר, דברו נשמע וזוכה להוקרה, ויש לכבדו.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ה, 2025

4. דוגמה לסקירה

האדם הזקן ניחן במעלות רבות, והוא אוצר לכלל ישראל. החוכמה היא אחת ממעלותיו הבולטות – "אין זקן אלא זה שקנה חוכמה", וככל שהוא מזקין, הוא הולך ומוסיף חוכמה, ורוכש לו חוכמת חיים. מכוח זה הזקנים מקנים לאחרים חוכמה ודעת, ומעניקים עצות. אנשים וטף מחכים למוצא פיהם ודבריהם נשמעים. מעלה נוספת של הזקנה היא מתינות ויישוב הדעת: בניגוד לצעירים הם משוחררים מדחפים לוהטים, ומיושבים בדעתם. האדם הזקן אף נעלה מן הבחינה הרוחנית: נשמתו ומחשבותיו גבוהות, וככל שהוא מזדקן כך מתחזק ומתעדן כוחו הרוחני. (הרב עלברג, תשנ"ג והרב גרוסמן, תשנ"ג). הזקן הוא אוצר המשפחה והחברה, הזוכה לאמון ומהווה דוגמה לצעירים, בעל נשמה גבוהה ומורם מעם. (הרב עלברג, תשנ"ג). בזכות מעלות רבות אלה היהדות מוקירה את הזקנה, יש כלפי הזקנים הערכה, הדר וכבוד. (הרב עלברג, תשנ"ג והרב גרוסמן, תשנ"ג). רואים בהם תכשיט המפאד לא רק את המשפחה, אלא את העם כולו (הרב עלברג, תשנ"ג).

ביבליוגרפיה

- הרב גרוסמן, י"א (תשנ"ג). דרכי ישראל, עמ' מח-נד; סג-סד.
- הרב עלברג, ש' (תשנ"ג). אמרי שמחה, חלק ב', עמ' פח-צא.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ה, 2025

חלק שני – לשון (50 נקודות)

פרק א: שם המספר ואותיות השימוש – חובה (10 נקודות)

5. (1) עשרים ותשעה
שישים וחמש
(2) כְּשִׁלּוּשָׁה עֶשֶׂר
שש מאות תשעים וארבעה אלף
שלושה
שני
(3) שמונים וארבעה
(4) שְׁלוּשׁ
(5) אלף שלוש מאות וחמישה עשר
(6) שבע עשרה

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

6. א. (1) + (2)

השוואה /
עימות

הסגר

I. לפי ההשקפה החומרית, הנעורים מסמלים את הכוח ואת השאיפות, ואילו הזקנה מסמלת את הוויתור ואת

השאיפה לשקט ולמנוחה. משפט איחוי

פסוקית מושא

פסוקית תכלית

II. כדי שימי הזקנה שלנו יהיו מלאי עניין, נדאג שהם יהיו מלאי משמעות. משפט מורכב

III. המשמעות של הביטוי "זקני העם" היא "מנהיגים בעלי חוכמה" ללא קשר לגיל הכרונולוגי. משפט פשוט

ב. דוגמאות לתשובה: מלכות ישראל התפלגה בשל בחירתו של רחבעם בעצת הצעירים ולא בעצת הזקנים.
א: בחירתו של רחבעם בעצת הצעירים ולא בעצת הזקנים גרמה לפילוג בממלכת ישראל.

7. א. (1)

פסוקית תיאור תנאי

I. אדם איננו נקרא זקן אלא אם כן קנה חוכמה.

II. תקנות האזרחים הוותיקים קובעות: חוברת מידע תישלח בדואר לכל אזרח ותיק עם הגעתו לגיל פרישה.

פסוקית תיאור סיבה

III. אנו מכבדים את הזקנים בחברה שלנו מפני שבמשך חייהם הם מעניקים לנו ערכים שנחלו מן

הדורות הקודמים.

(2) תקנות האזרחים הוותיקים קובעות: חוברת מידע תישלח בדואר לכל אזרח ותיק כאשר הוא יגיע לגיל פרישה.

(3) משפט II: חוברת מידע תישלח בדואר לכל אזרח ותיק עם הגעתו לגיל פרישה. – פסוקית מושא

משפט III: שנחלו מן הדורות הקודמים. – פסוקית לוואי

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ה, 2025

ב. (1)+(2)

I. מקורות רבים כותבים על הענקת יחס ראוי לזקן, בפרט בנוגע לתלמיד חכם.

II. ככל שהאדם מזדקן, הכוח הרוחני שבו, כלומר הנשמה, הולך ומתחזק.

III. לפי המדרש בבראשית רבה, אברהם אבינו הוא שתבע זקנה.

(3) מספר המשפט: I. התפקיד התחבירי של החלק שהתמורה ממירה: לוואי

מספר המשפט: II. התפקיד התחבירי של החלק שהתמורה ממירה: נושא

8. א.

באחת מנסיעותיו של ראש ישיבת קליבלנד ה־ הרב יעקב קמינצקי זצ"ל ה־ נלווה אליו נכדו מפאת זקנתו של הרב. גוי שפגש אותם שאל ה־ "מדוע נכדך מתייחס אליך בהערצה ה־ ביראת כבוד ובכבוד ראש ה־ ואילו אצלנו ה־ לדאבוני הרב ה־ מזלזלים במבוגרים? ה־"

ב. נימוק 1: המילה "רווחת" היא שם תואר, שתפקידה התחבירי הוא לוואי, לכן זהו משפט פשוט.

נימוק 2: המילה "רווחת" היא פועל בהווה, לכן זהו משפט מורכב בעל פסוקית לוואי.

ג. (1) לוואי

(2) מבוגרים

(3) שם עצם

9. א. (1)+(2)

תיאור (תכלית)

I. האדם, לפי גישת היהדות, חי לא רק למען עצמו אלא אף למען הכלל. משפט פשוט

II. אין זקן אלא מי שקנה חוכמה. משפט מורכב

(3) מעלתה של הזקנה נגזרת מהישגיו הרוחניים של האדם ולא מגילו.

לואי	לואי	מושא	נושא	נשוא	תמורה	תיאור
לואי	לואי	מושא	נושא	נשוא	תמורה	תיאור
לואי	לואי	מושא	נושא	נשוא	תמורה	תיאור
לואי	לואי	מושא	נושא	נשוא	תמורה	תיאור

ב.

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ה, 2025

10. א. (1)

פסוקית מושא

I. **אנו צריכים ללמוד** | מה נדרש מאיתנו לשם מילוי החובה של הידור פני זקנים.

פסוקית נושא

II. **שאלה אחרת היא** | אילו דרכי חינוך נוקטת החברה לקידום מעמד הזקן.

פסוקית לוואי

III. **השאלה** | מדוע אדם מנסה להתחמק ממראה של זקן | אינה דורשת תשובה בעולם המערבי.

(2) משפט I: מה – התפקיד התחבירי: נושא

משפט II: אילו – התפקיד התחבירי: לוואי

משפט III: מדוע – התפקיד התחבירי: תיאור

ב. (1) המילה "זקן" נהפכה בימינו לכינוי גנאי כמעט, ויש צורך במושג חלופי כמו "אזרח ותיק".

(2) הקשר הלוגי: סיבה ותוצאה

מילת קישור אחרת: לכן

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ה, 2025

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

11. א.

הפועל	השורש	הבניין
חָלוּ	ח-ו-ל	קל
הִשְׁגוּ	נ-ש-ג	הופעל
מוֹדָע	י-ד-ע	הופעל
לְהַפִּיק	פ-ו-ק	הפעיל
הִצְטַמְצַם	צ-מ-צ-ם	התפעל
נַעֲשֶׂה	ע-ש-י/ה	נפעל
מְצוּיִים	מ-צ-א	קל

ב. (1) התנכר

(2) עשוי

(3) דע

(4) נבון

12. א. הצלה – נ-צ-ל שיחה – ש-י-ח הישנות – ש-נ-י/ה

ב. הזדקנות, נְחִיתוּת, השנות

המילה: הזדקנות הבניין: התפעל המשקל: התקטלות

המילה: הישנות הבניין: נפעל המשקל: היקטלות

ג. המילים: שיחה, פנייה המשקל: קטילה

ד. ביטאון

ה. מְנַחֵם – השורש: נ-ח-י/ה הבניין: הופעל

מוֹנַחוֹת – השורש: נ-ו-ח הבניין: הופעל

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ה, 2025

13. א + ב + ג

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי
השתייכות	תשובון – אוספים
תִּימָהוֹן	תפאורן – בעל מקצוע
הִתְנִיחַ	עדיפות – שם עצם מופשט
תִּוְּאִי	

- ד. • קריאת המאמרים עוררה את **מחשבת**. שייכות / כינוי קניין
- הדיון על המאמר דרש מן המשתתפים מאמץ **מחשבת**. שם תואר

14. א. בימינו **רווחת** התפיסה ש"העולם שייך לצעירים". לכן מאמץ של **מבוגרים** להיראות צעירים הוא תופעה **נפוצה**. פועל שם תואר שם עצם שם תואר
- אולם למעשה זהו מאמץ **מיותר** כי מראה מבוגר אינו בהכרח מראה **מגונה**. שם תואר שם תואר שם תואר

ב. (1) חלק הדיבור: שם עצם השורש: ע-ל-י/ה

(2) חלק הדיבור: פועל

(3) השורש: מ-ע-ל הבניין: קל

ג. (1) עליונות – דרך התצורה: בסיס וצורן סופי

(2) מְעָלָה – חלק הדיבור: שם תואר

ד. דְּרִישָׁה – המשקל: קטילה

גְּמִישָׁה – המשקל: קטיל

משרד החינוך

פתרון בחינת הבגרות בעברית: הבנה, הבעה ולשון, מס' 75281, קיץ תשפ"ה, 2025

15. א. (1) עֲדָכְנִי – הלחם בסיסים

עֲקָרוֹנִי – שורש ומשקל

מְלוֹנִי – בסיס וצורן סופי

(2) הבסיס (טכנולוגיה) הוא מילה השאולה מלעז

ב. גְּבִיתִי – שם הפועל: לגבות

גְּבִהָתִי – שם הפועל: לגבוה

בעל מקצוע במשקל קָטַל מן השורש של הפועל גְּבִיתִי: גבאי

שם פעולה בבניין הפעיל מן השורש של הפועל גְּבִהָתִי: הגבהה

ג. – השורש: ג-ב-ה

– המשקל: מְקַטֵּל

– משמעות המשקל: כלים ומכשירים

ד. (1) הוֹרָה, אוֹפָה

(2) המשקל המשותף: קוּטַל / בינוני פועל

ה. דרך התצורה המשותפת: בסיס וצורן סופי